

ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ТА ТРУДОВА МІГРАЦІЯ

Бондаренко В.Ф., Мареха І.С.

Головними причинами сучасного рівня безробіття в Україні є такі: спад в економіці і відповідне скорочення сукупного попиту на робочу силу; структурні зрушення (межгалузеві, секторальні, внутрішньогалузеві, регіональні); рух робочої сили (професійний, соціальний, регіональний); низький рівень оплати праці, що не стимулює залучення працездатних до заповнення вакансій.

Рівень зареєстрованого безробіття на кінець січня 2005 р. складав 3,5%, в деяких областях він коливається в межах 5,8-7% (Тернопільська, Чернівецька, Херсонська, Рівенська).

Як наслідок не досить вдалого реформування економіки з другої половини 90-х років розпочався масовий відтік українців на заробітки в інші країни. За різними оцінками сьогодні їх кількість складає від 2 до 7 млн., при цьому понад 80% трудових мігрантів – нелегали.

Найбільші міграційні відтоки мають місце із регіонів Західної України завдяки географічному положенню і де найвищий рівень як офіційного, так і прихованого безробіття. Головним мотивом такої міграції є вищий рівень зарплати в країнах прибуття. Міграція виводить з України трудові ресурси, які не знаходять реалізації у своїй державі. Зароблені українцями за кордоном кошти (за різними оцінками гастарбайтери різними шляхами передали родичам від 4 до 10 млрд. дол. США) є джерелом інвестування у господарство України.

З кінця 90-х рр. ці заробітки – головний стимул зростання споживання, головний інструмент позадержавної соціальної політики та джерело початкового капіталу.

Україна сьогодні знижує рівень безробіття шляхом трудової еміграції.

Зворотня сторона цього процесу: нескінчене подорожчання вартості на фоні низьких темпів житлового будівництва; тенізація значного сегменту середнього класу; неадекватна оцінка фірмами граничного рівня цін та бази попиту на них; неадекватність оцінки державою ефективності своєї соціальної та економічної політики; приховане відчуження значного відсотка громадян від державного будівництва внаслідок нерозуміння, неактуальності для них його проблем та задач.